STUDIA ŹRÓDŁOZNAWCZE

Commentationes

XLIV

WYDAWNICTWO DiG

STUDIA ŹRÓDŁOZNAWCZE

XLIV

Panu Profesorowi Gerardowi Labudzie,
mistrzowi pokoleń mediewistów polskich,
współtwórcy i długoletniemu redaktorowi
„Studiów Źródłoznawczych”
na Jubileusz 90–lecia dedykuje ten tom

Redakcja

A C A D E M I A   S C I E N T I A R U M
E T   L I T T E R A R U M   P O L O N A
I N S T I T U T U M   H I S T O R I C U M

COMMENTATIONES

XLIV

OFICINA EDITORIA DiG

VARSOVIAE 2006

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

STUDIA ŹRÓDŁOZNAWCZE

XLIV

WYDAWNICTWO DiG
WARSZAWA 2006

Adres Redakcji:
PL 00–272 Warszawa
ul. Rynek Starego Miasta 29/31
tel. (+4822) 831–02–61, fax 831–36–42
E–mail: ihpan@ihpan.edu.pl

Wydanie publikacji dofinansowane przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

ISSN 0081–7147
ISBN 83–7181–427–5, 978–83–7181–427–3

Opracowanie techniczne: Wioletta Szebesta

Na okładce: Pieczęć większa II kapituły gnieźnieńskiej z 1290 r.
(według *Pieczęcie dawnej Rzeczypospolitej*, Warszawa 2006, s. 175)

Skład i łamanie

WYDAWNICTWO DiG
PL 01–524 Warszawa
Al. Wojska Polskiego 4
tel./fax (+4822) 839–08–38
E–mail: dig@dig.pl; http://www.dig.pl

Nakład 500 egz.
Do druku oddano i druk ukończono w 2006 r.

SPIS TREŚCI

Rozprawy i studia

Materiały

Dyskusje

Przeglądy

Artykuły recenzyjne i recenzje

Studia Źródłoznawcze, t. XLIV, ISSN 0081–7147, ISBN 83–7181–427–5

Zapiski krytyczne i sprawozdania

Kronika

Komunikaty

SPIS WSPÓŁPRACOWNIKÓW * LISTE DE COLLABORATEURS

	Agnieszka Bartoszewicz, Warszawa
	Wojciech Brojer, Warszawa
	Waldemar Chorążyczewski, Toruń
	Iwona M. Dacka–Górzyńska, Warszawa
	Elżbieta Dąbrowska, Tournus
M. D.	Marek Derwich, Wrocław
	Tomasz Gałuszko OP, Kraków
	Tomisław Giergiel, Lublin
	Ryszard Grzesik, Poznań
	Agnieszka Gut, Szczecin
	Jerzy Kaliszuk, Warszawa
	Piotr Kardyś, Kielce
	Krzysztof Kopiński, Toruń
M. K.	Marceli Kosman, Poznań
	Gerard Labuda, Poznń
	Jakub Z. Lichański, Warszawa
	Wojciech Mischke, Kraków
	Przemysław Nowak, Kraków
K. R. P.	Krzysztof R. Prokop, Kraków–Warszawa
	Grażyna Rutkowska, Poznań
	Wiesław Sierdzan, Toruń
E. S.	Edward Skibiński, Poznań
	Stanisław A. Sroka, Kraków
J. S.	Jerzy Strzelczyk, Poznań
	Aleksander Świeżawski, Łódź
	Kamil Świderski, Kraków
	Jan Tęgowski, Bydgoszcz
	Michał Tomaszek, Lublin
	Robert Urbański, Legnica
	Szymon Wieczorek, Rzeszów
	Beata Wojciechowska, Kielce
	Maciej Zdanek, Kraków

Spis skrótów

Archiwa i zespoły archiwalne:

AA — Archiwum Archidiecezjalne
AD — Archiwum Diecezjalne
AGAD — Archiwum Główne Akt Dawnych
AP — Archiwum Państwowe
MK — Metryka Koronna w AGAD
ML — Metryka Litewska
gr. — księgi sądowe grodzkie (poprzedzone nazwą grodu, uzupełnione określeniem serii)
ziem. — księgi sądowe ziemskie (poprzedzone nazwą ziemi, uzupełnione określeniem serii)

Biblioteki:

BCzart. — Biblioteka Czartoryskich
BJ — Biblioteka Jagiellońska
BKórn. — Biblioteka PAN w Kórniku
BN — Biblioteka Narodowa
BOss. — Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich
BPAN — Biblioteka Polskiej Akademii Nauk
BPAU — Biblioteka Polskiej Akademii Umiejętności
BRacz. — Biblioteka Publiczna im. E. Raczyńskiego w Poznaniu
BUniw. — Biblioteka Uniwersytecka (z podaniem miasta)

Ważniejsze wydawnictwa źródłowe:

AGZ — Akta grodzkie i ziemskie
Bull. Pol. — Bullarium Poloniae
CDBoh. — Codex diplomaticus et epistolaris Regni Bohemiae
CDPruss. — Codex diplomaticus Prussicus
CDMas. — Codex diplomaticus et commemorationum Masoviae generalis, wyd. J. K. Kochanowski
CDSil. — Codex diplomaticus Silesiae
DKuj. Maz. — Dokumenty kujawskie i mazowieckie przeważnie z XIII wieku, wyd. B. Ulanowski
CDUJ — Codex diplomaticus Universitatis studii generalis Cracoviensis
C. epist. XV — Codex epistolaris saeculi decimi quinti
CIP — Corpus inscriptionum Poloniae
KDKK — Kodeks dyplomatyczny katedry krakowskiej św. Wacława
KDm.K — Kodeks dyplomatyczny miasta Krakowa
KDMaz. — Kodeks dyplomatyczny Księstwa Mazowieckiego, wyd. J. T. Lubomirski
KDMłp. — Kodeks dyplomatyczny Małopolski
KDPol. — Kodeks dyplomatyczny Polski
KDŚl. — Kodeks dyplomatyczny Śląska
KDWlkp. — Kodeks dyplomatyczny Wielkopolski, t. 1–5, wyd. I. Zakrzewski, F. Piekosiński, od t. 6, wyd. A. Gąsiorowski [i in.]
MGH — Monumenta Germaniae Historica
MGH SS — Monumenta Germaniae Historica, Scriptores
Migne PL — J. P. Migne, Patrologiae cursus completus, Series Latina

Studia Źródłoznawcze, t. XLIV, ISSN 0081–7147, ISBN 83–7181–427–5

MPH	— Monumenta Poloniae Historica
MPH s.n.	— Monumenta Poloniae Historica, series nova
MPPal.	— Monumenta Poloniae Paleographica
MPV	— Monumenta Poloniae Vaticana
MRPS	— Matricularum Regni Poloniae summaria
NKDMaz.	— Nowy kodeks dyplomatyczny Mazowsza
Pmrl. UB	— Pommerellisches Urkundenbuch
Pmr. UB	— Pommersches Urkundenbuch
Pr. UB	— Preussisches Urkundenbuch
PSRL	— Połnoje sobranije ruskich letopisej
RS	— Regesten zur schlesischen Geschichte, w: CDSil.
Schl. UB	— Schlesisches Urkundenbuch
UdR. Spisy	— Urzędnicy dawnej Rzeczypospolitej XII–XVIII wieku. Spisy.
VL	— Volumina legum
ZDMłp.	— Zbiór dokumentów małopolskich
ZDm.Pł.	— Zbiór dokumentów i listów miasta Płocka

Ważniejsze wydawnictwa seryjne i ciągłe:

AKH	— „Archiwum Komisji Historycznej”
AKP	— „Archiwum Komisji Prawniczej”
PSB	— Polski słownik biograficzny
RAU whf	— Rozprawy (Polskiej) Akademii Umiejętności. Wydział Historyczno–Filozoficzny
SPPP	— Starodawne prawa polskiego pomniki
SSS	— Słownik starożytności słowiańskich

Ważniejsze czasopisma historyczne:

ABMK	— „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”
Czas. Pr. Hist.	— „Czasopismo Prawno–Historyczne”
Kwart. HKM	— „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”
Kwart. Hist.	— „Kwartalnik Historyczny”
Mies. Herald.	— „Miesięcznik Heraldyczny”
Przegl. Hist.	— „Przegląd Historyczny”
Rocz. Herald.	— „Rocznik Towarzystwa Heraldycznego we Lwowie”, od t. 8 (1926–1927) „Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego”; od 1993 r. nowa seria
Rocz. Hist.	— „Roczniki Historyczne”
Rocz. Hum.	— „Roczniki Humanistyczne”
Rocz. TNT	— „Roczniki Towarzystwa Naukowego w Toruniu”
Sobótka	— „Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka”
St. Hist.	— „Studia Historyczne”
St. Źródł.	— „Studia Źródłoznawcze”
Zap. Hist.	— „Zapiski Historyczne”
Zap. TNT	— „Zapiski Towarzystwa Naukowego w Toruniu”

Inne skróty:

bearb.	— bearbeitet von
cap.	— capitulum
ed.	— edidit
f.	— folio
fasc.	— fasciculum
hrsg.	— herausgegeben von
ibid.	— ibidem
il.	— ilustracja
k.	— karta
kol.	— kolumna
ks.	— księga

lib.	— liber
loc. cit.	— loco citato
mf	— mikrofilm
ms	— manuscriptus
mszp.	— maszynopis
n.	— i następna (np.: s. 22 n.)
nlb.	— nieliczbowane
nr kat.	— numer katalogowy
op. cit.	— opus citatum
or.	— oryginał
p.	— pagina
przyp.	— przypis
r. [lub:]	— recto
red.	— redaktor, redakcja
rkps	— rękopis
repr.	— reprint
s.	— strona
sygn.	— sygnatura
szp.	— szpalta
v. [lub:]	— verso
vol.	— volumen
wyd.	— wydanie, wydawca
z.	— zeszyt

Informacja dla autorów „Studiów Źródłoznawczych"

Redakcja zwraca się do wszystkich Autorów z prośbą o stosowanie następujących zasad, dotyczących formy nadsyłanych tekstów

1. Wszystkie teksty prosimy składać w dwu egzemplarzach maszynopisu lub w jednym egzemplarzu wydruku komputerowego i na dyskietce, przepisanych według obowiązujących norm: na stronie około 30 wierszy po około 60 znaków, z marginesem z lewej strony szerokości 4–5 cm. Poprawki i uzupełnienia powinny być ograniczone do minimum. Nie stosuje się podkreśleń.

2. Układ pierwszej strony artykułu powinien być następujący: z lewej strony u góry imię i nazwisko autora oraz miasto, poniżej tytuł tekstu na środku strony (na osi). Wszystkie te elementy prosimy pisać zwykłą czcionką, nie zaś wielkimi literami. Zasady te dotyczą również tekstów przeznaczonych do działów „Materiały", „Miscellanea", „Dyskusje" oraz artykułów recenzyjnych (tj. obszerniejszych, polemicznych recenzji).

3. W nagłówku recenzji umieszcza się kolejno: imię (w formie rozwiniętej) i nazwisko autora recenzowanej pracy, jej tytuł i ewentualnie podtytuł (według strony tytułowej); jeśli recenzja dotyczy pracy zbiorowej, wówczas po tytule podajemy imię i nazwisko redaktora; następnie — w przypadku pracy wielotomowej — liczbę tomów lub części (cyframi arabskimi) i dalej: wydawnictwo, miejsce i rok wydania oraz liczbę stron i ilustracji. Imię i nazwisko autora recenzji umieszcza się na końcu tekstu z prawej strony. Artykuły recenzyjne i dyskusje powinny być przez autora opatrzone tytułem, pod którym zamieszcza się opis bibliograficzny.

4. Przypisy następują w maszynopisie po tekście zasadniczym, od nowej strony. Numery przypisów prosimy umieszczać we frakcji górnej, bez nawiasów lub kropek. Każdy przypis powinien zaczynać się po wcięciu akapitowym. Odnośniki do przypisów w tekście powinny być umieszczane przed kropką kończącą zdanie (chyba, że kończy je skrót: w. — wiek, r. — rok) lub przed przecinkiem w środku zdania (chyba, że muszą się znaleźć między słowami, których nie oddziela przecinek). Uwaga: prosimy stosować czcionkę i interlinię takie jak w tekście zasadniczym.

5. W tekstach zasadniczych przyjmujemy ogólnie przyjęte skróty (np., m.in., itp.), a także z reguły: r. (rok) i w. (wiek) — inne w miarę potrzeby. Nazwy miesięcy podajemy cyfrą rzymską, gdy występują wraz z dniem i rokiem (bez oddzielających je kropek), w innych przypadkach w ich brzmieniu słownym (15 VII 1410; 16 lipca; w lipcu 1410 r.).

6. W przypisach prosimy stosować skróty zgodnie z zamieszczonym dalej wykazem. Dopuszczalne są także inne, przyjęte w historycznych opracowaniach specjalistycznych, trzeba jednak je rozwinąć przy pierwszym przypadku ich zastosowania [dalej:]. Tytuły książek i artykułów pisze się kursywą, czasopism — czcionką prostą, w cudzysłowie, serii wydawniczych — bez cudzysłowu; po tytule publikacji zamieszczonej w opracowaniu zbiorowym piszemy po przecinku — w: (bez nawiasów). Numery tomów, roczników, zeszytów i części periodyków oraz innych publikacji podaje się cyframi arabskimi, a nazwiska autorów drukiem zwykłym, nie rozstrzelonym.

7. Przy autorach przywoływanych w tekście zasadniczym podajemy imię w pełnym brzmieniu; w przypisach — pierwszą literę imienia, również w skróconym opisie bibliograficznym.

8. Będziemy wdzięczni za dołączenie do artykułów i innych tekstów wymienionych w pkt. 2: streszczenia o objętości nie przekraczającej jednej strony maszynopisu, z zaznaczeniem języka, na który ma być tłumaczone (lub od razu w tym języku) oraz krótszego streszczenia, o objętości 2–3 zdań (abstrakt) i słów kluczowych (3–5), określających dziedziny, których dotyczy tekst.

Ponato Autorzy proszeni są o podawanie miejsca ich zatrudnienia (w przypadku uczelni i placówek naukowo–badawczych). Autorzy nie zatrudnieni oraz doktoranci i studenci proszeni są o podanie miasta lub miejscowości zamieszkania.

Studia Źródłoznawcze, t. XLIV, ISSN 0081–7147, ISBN 83–7181–427–5

Cena 36,00 zł (W tym 0% VAT)
Nakład 500 egz.

ISSN 0081-7147

9 770081 714066

ISBN 83-7181-427-5

9 788371 814273